

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

11 august 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Petru Ursache

Judecătorii - Constantin Alerguș, Vladimir Timofti, Ghenadie Nicolaev,
Petru Moraru

a judecat, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de avocatul Lepădatu Tatiana în numele inculpatei Pruteanu Larisa și de avocatul Grigoraș Ana în numele inculpatei Șipon Iulia prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 aprilie 2015, în cauza penală în privința lui

Pruteanu Larisa Eremia,

născută la 27 iunie 1977, originară și domiciliată în
r-nul Hîncești, s. Boghiceni,

și

Șipon Iulia Vasile,

născută la 18 octombrie 1972, originară și domiciliată
în r-nul Hîncești, s. Boghiceni,

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. de la 26 iulie 2012 – pînă la 15 martie 2013 (instanța de fond);
2. de la 09 aprilie 2013 – pînă la 06 iunie 2013; de la 07 mai 2014 – pînă la 06 aprilie 2015 (instanța de apel);
3. de la 29 octombrie 2013 – pînă la 01 aprilie 2014; de la 09 iunie 2015 – pînă la 11 august 2015 (instanța de recurs ordinar);

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală legal executată.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești din 15 martie 2013, Șipon Iulia și Pruteanu Larisa au fost achitate de sub învinuirea de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. b),c),d) Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

2. De către organul de urmărire penală Șipon Iulia și Pruteanu Larisa au fost învinuite de faptul că, ele activînd în conformitate cu ordinul de angajare nr.24 P din 11.04.2005 în calitate de Șef al Oficiului Poștal Boghiceni, și

respectiv în conformitate cu ordinului de angajare Nr. 72 P din 12.09.2007 în calitate de factor poștal în cadrul Oficiului Poștal Boghicieni, folosindu-se de situația de serviciu, împreună și prin înțelegere prealabilă, au însușit bani în sumă totală de 2911, 32 lei, destinați pentru achitarea alocațiilor sociale de invaliditate beneficiarului Lidia Luchian în numele feciorului său minor Nicolae Luchian, care este invalid de gradul II pentru perioada lunilor octombrie 2009 - mai 2010, cauzând astfel părții vătămate o daună în proporții considerabile.

3. Împotriva sentinței a declarat apel acuzatorul de stat, care a solicitat casarea acesteia, și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care, inculpatele să fie condamnate conform învinuirii înaintate, la 4 ani închisoare cu suspendarea executării pedepsei pe un termen de probă de 2 ani fiecare, cu privarea dreptului de a ocupa funcții de conducere sau de administrare pe un termen de 4 ani, fiecare.

În argumentarea soluției solicitate apelantul a menționat că, prin probele prezentate de partea acuzării cu certitudine s-a stabilit vinovăția inculpatelor în săvârșirea infracțiunii de delapidare a averii străine, însă instanța de fond unilateral a examinat cauza și pripit a admis argumentele apărării care sunt declarative, fără a da o apreciere la justa valoare probelor prezentate de acuzare.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 iunie 2013, apelul acuzatorului de stat a fost respins ca nefondat.

Instanța de apel și-a motivat soluția prin faptul că, prima instanță corect a constatat circumstanțele de fapt și de drept, just a apreciat probele prezentate și a pronunțat o sentință legală și întemeiată.

Astfel, instanța de apel a conchis că partea acuzării nu a prezentat suficiente probe obiective, veridice și concludente ce ar demonstra vinovăția inculpatelor Șipon Iulia și Pruteanu Larisa în săvârșirea infracțiunii imputate.

5. Împotriva deciziei a declarat recurs ordinar procurorul, care a solicitat casarea acesteia și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță, în alt complet de judecată, pe motiv că instanțele ierarhic inferioare fără a da o apreciere corespunzătoare probelor, pripit și greșit au concluzionat despre nevinovăția inculpatelor.

6. Prin decizia Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 01 aprilie 2014, recursul ordinar declarat a fost admis, casată decizia și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea soluției sale, instanța de recurs a menționat că, argumentele invocate în recurs își găsesc reflectare în starea reală a lucrurilor statuată în cauză, inclusiv sub aspectul că, judecând apelul, instanța de apel s-a limitat doar la preluarea motivării primei instanțe, pe când ultima era obligată printr-o nouă examinare a motivelor invocate de apelant, să răspundă motivat la fiecare dintre criticele invocate.

În continuare Colegiul lărgit a reținut că, concluzia instanțelor de judecată, precum că sentința de achitare este legală, deoarece "(...) de organul de urmărire penală nu a fost identificată, ridicată și prezentată însăși dispoziția de plată ce ar reflecta modul de achitare a indemnizației sociale pe numele Lidiei Luchian pentru perioada octombrie 2009 - mai 2010" - este una pripită și neargumentată, fiind contrară probatoriului legal administrat de către organul de urmărire penală.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 aprilie 2015, apelul acuzatorului de stat a fost admis, casată sentința contestată și pronunțată o nouă hotărîre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Șipon Iulia și Pruteanu Larisa au fost condamnate în baza art. 191 alin. (2) lit. b),c),d) Cod penal, la amendă în mărime de 500 unități convenționale, echivalentul a 10 000 lei, fiecare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții de conducere sau de administrare în cadrul instituțiilor de expediere, transport, depozitare a bunurilor pe un termen de 1 an, fiecare.

S-a dispus încasarea din contul lui Șipon Iulia și Pruteanu Larisa în mod solidar în beneficiul părții vătămate Luchian Lidia suma de 2911,32 lei.

8. Instanța de apel a constatat fapta incriminată lui Șipon Iulia și Pruteanu Larisa stabilită prin rechizitoriu, concluzionînd că probele prezentate de partea acuzării și anume: declarațiile părții vătămate Luchian Lidia, martorilor Tabacaru Ana, Mereuță Angela, Armencea Sofia, David Maria, Brînză Emilia, Pușcaș Tatiana, informația eliberată de Centrul de Poștă Hîncești; ordinul de angajare nr. 24-P din 11 aprilie 2005; ordinul de angajare nr.72P din 12.09.2007, confirmă vinovăția acestora în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin.(2) lit. b), c), d) Cod penal.

Astfel, dînd o nouă apreciere probelor administrate în cauză, instanța de apel a considerat că, vinovăția lui Șipon Iulia și Pruteanu Larisa în săvîrșirea faptei infracționale constatate și anume *delapidarea averii străine, adică însușirea*

bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, săvârșită de două persoane cu folosirea situației de serviciu și cu cauzarea de daune în proporții considerabile, a fost dovedită pe deplin.

Instanța de apel a conchis că instanța de fond contrar prevederilor art. 24 Cod de procedură penală, a pus la baza sentinței de achitare declarațiile inculpatelor și probele apărării, fără a da o apreciere obiectivă probelor prezentate de partea acuzării.

În continuare instanța de apel apreciind probele prezentate de părți prin prisma prevederilor art. 100-101 Cod de procedură penală, a conchis că inculpatele în virtutea situației de serviciu au fost singurele persoane care aveau posibilitatea să însușească banii care erau destinați pentru a fi transmiși lui Luchian Lidia, ulterior acestea urmărind scopul camuflării însușirii ilegale a banilor, intenționat nu au transmis dispoziția de plată către Centrul de Poștă Hîncești, deoarece cunoșteau că beneficiarul Luchian Lidia nu a primit banii, iar în cazul în care s-ar fi constatat că semnăturile nu existau în dispoziția de plată fie că acestea nu au fost executate de însuși beneficiara, acestea riscau a fi atrase la răspundere penală, de aceea unica soluție firească era ca o astfel de dispoziție de plată să nu existe, fapt care va face imposibil de stabilit dacă Luchian Lidia a beneficiat în realitate de indemnizația socială sau nu, și prin urmare, o astfel de soluție a și fost realizată de către inculpate.

În argumentarea acestei concluzii Colegiul penal a reținut că inculpatele în cadrul ședinței instanței de apel nu au putut explica faptul, cum a fost posibil ca dispozițiile de plată pe numele altor persoane, care au fost remise în aceeași zi cu dispoziția de plată pe numele lui Luchian Lidia au ajuns la Centrul de Poștă Hîncești și se păstrează în arhivă, iar dispoziția de plată pe numele părții vătămate nu se regăsește în cadrul Centrului de Poștă Hîncești, odată ce însăși inculpatele au declarat că au participat nemijlocit la sigilarea sacilor în care se aflau dispozițiile de plată, inclusiv cea pe numele lui Luchian Lidia.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatelor, instanța de apel a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, de gravitatea infracțiunii săvârșite, care este o infracțiune gravă, fiind comisă cu folosirea situației de serviciu, de personalitatea inculpatelor, considerînd posibilă aplicarea pedepsei sub formă de amendă în quantum minim prevăzut de sancțiunea normei penale incriminate, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de conducere sau de administrare în cadrul instituțiilor de expediere,

transport, depozitare a bunurilor pe un termen de 1 an, fiecare.

9. Împotriva deciziei instanței de apel au declarat recursuri ordinare avocatul Lepădatu Tatiana în numele inculpatei Pruteanu Larisa și avocatul Grigoraș Ala în numele inculpatei Șipon Iulia, care au solicitat casarea deciziei contestate și menținerea hotărârii primei instanțe, argumentând următoarele:

- instanța de apel și-a bazat decizia doar pe presupuneri și în exclusivitate pe declarațiile părții vătămate, care urmau a fi apreciate critic în lipsa altor probe;

- instanța nu a elucidat faptul cine anume a sustras banii, Pruteanu Larisa sau Șipon Iulia și fără a intra în esență a dedus prin presupuneri că suma invocată în rechizitoriu a fost sustrasă de ambele;

- instanța de apel neîntemeiat a refuzat să anexeze la materialele cauzei copiile dispozițiilor de plată care confirmă că partea vătămată totuși a primit acești bani, și nici nu s-a pronunțat asupra acestor probe în decizia recurată;

- organul de urmărire penală contrar prevederilor art. 93 Cod de procedură penală nu și-a realizat obligația de a dobîndi în modul stabilit de lege toate probele necesare, nefiind anexate actele reviziei efectuate de către persoanele cu funcții de răspundere din cadrul organului poștal la care în declarațiile sale sau referit ambele inculpate;

- atât declarațiile părții vătămate cât și declarațiile celorlalți martori ai acuzării, nu demonstrează vinovăția inculpatelor în comiterea infracțiunii incriminate.

10. În conformitate cu prevederile art. 431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursurilor ordinare declarate, menționînd că acestea urmează a fi respinse ca inadmisibile, deoarece autorii nu au invocat concret nici unul din temeiurile prevăzute de art. 427 CPP, care este conținutul acestuia, argumentarea din punct de vedere a problemei de drept și prin ce cauza dată are importanță deosebită pentru jurisprudență. Recurentele solicită reaprecierea probelor, considerînd că nu au fost respectate prevederile art. 101 CPP.

Însă, din materialele cauzei rezultă că la examinarea speței date instanța de apel ținînd cont de prevederile art. 26-27, 93-101 CPP just a reținut starea de fapt și de drept, corect încadrînd acțiunile inculpatelor în baza art. 191 alin. (2) lit. b),c),d) Cod penal.

11. Judecând recursurile ordinare declarate în raport cu motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acestea urmează a fi respinse, din următoarele considerente.

Colegiul penal lărgit, constată că la cercetarea cauzei, instanța de apel a ținut cont în plină măsură de prevederile articolelor 26, 27, 99-101 Cod procedură penală, a cercetat sub toate aspectele probele administrate de părți, le-a verificat minuțios, le-a dat o apreciere justă, prin prisma pertinentei, concludentei, utilității și veridicității lor, iar în ansamblul, din punct de vedere al coroborării lor, întemeiat a dedus concluzia că, fapta inculpatelor Pruteanu Larisa și Șipon Iulia, întrunește elementele infracțiunii prevăzute la art.191 alin (2) lit. b),c),d) Cod penal.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit cerințelor aceluiași articol, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărîrea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

În cazul dat, instanța de apel la examinarea apelului declarat a respectat cerințele art. 414 Cod de procedură penală, a verificat și a apreciat conținutul probelor și valoarea lor probatorie, cu expunerea analizei desfășurate și minuțioase a acestora în textul deciziei instanței de apel.

Din materialele cauzei se reține că Șipon Iulia și Pruteanu Larisa, de către organul de urmărire penală au fost învinuite, de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.191 alin. (2) lit.b),c),d) Cod penal adică, însușirea bunurilor

altei persoane încredințate în administrarea vinovatului de două sau mai multe persoane, cu folosirea situației de serviciu.

Prima instanță le-a achitat pe Șipon Iulia și Pruteanu Larisa de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii incriminate.

Instanța de apel judecând apelul acuzatorului de stat și considerînd că vina inculpatelor în comiterea infracțiunii incriminate este dovedită pe deplin a casat sentința de achitare și a pronunțat o nouă hotărîre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care le-a condamnat pe Șipon Iulia și Pruteanu Larisa conform învinuirii incriminate prin rechizitoriu.

Analizând probele descrise în punctul 8 al prezentei decizii și expuse în decizia instanței de apel, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel corect a concluzionat că vinovăția inculpatelor pe deplin este dovedită, or acestea în virtutea situației de serviciu au fost singurele persoane care aveau posibilitatea să însușească banii destinați pentru beneficiarul Luchian Lidia, iar ulterior ducîndu-și intențiile criminale pînă la sfîrșit, în scopul camuflării însușirii ilegale a banilor, intenționat nu au transmis dispoziția de plată către Centrul de Poștă Hîncești.

Argumentele recurentelor, precum că probele administrate au fost apreciate incorect și unilateral, iar hotărîrea de condamnare este bazată în exclusivitate pe declarațiile părții vătămate, care urmau a fi apreciate critic, în opinia Colegiului, sînt neîntemeiate, or, la baza deciziei instanța de apel a pus pe lîngă declarațiile părții vătămate, care afirmă că pe perioada septembrie 2009-mai 2010 nu a beneficiat de alocațiile destinate pentru fiul său Nicolae, și alte probe cum ar fi: răspunsul nr. 19 din 20.01.2012, din care rezultă că dispoziția de plată a pensiei pe numele Luchian Lidia pe perioada octombrie-decembrie 2009 - 2010 lipsește (f.d.28, vol. I); răspunsul nr. 03/04-397 din 23.01.2012, potrivit căruia dispozițiile de plată în baza cărora s-au efectuat plățile alocațiilor sociale cet. Luchian L. se păstrează la CT de poștă Hîncești (f.d.29, vol. I); precum și declarațiile martorului Tabacaru Ana, care a comunicat că activînd în funcția de șefa serviciului de exploatare a oficiului poștal Hîncești, nici o dată nu a văzut în original dispoziția de plată pe numele lui Luchian Lidia pe perioada septembrie 2009-decembrie 2010.

Un alt motiv invocat de avocata Lepădatu T. este acela că instanța de apel nu a elucidat faptul cine anume a sustras banii Pruteanu L. sau Șipon Iu.

și fără a intra în esență a dedus prin presupuneri că suma invocată în rechizitoriu a fost sustrasă de ambele.

La acest capitol Colegiul relevă că, inculpatele erau unicele persoane responsabile de transmiterea (pensiilor, alocațiilor, indemnizațiilor) beneficiarilor, la fel, atât factorul poștal cât și șefa oficiului poștal erau responsabile de evidența și păstrarea dispozițiilor de plată, care sunt unicele acte care pot confirma sau infirma dacă beneficiarul a primit sau nu pensia/indemnizația sau alocația.

Totodată potrivit declarațiilor inculpatelor rezultă că dispoziția în cauză a fost transmisă spre păstrare la Centrul de Poștă Hîncești împreună cu încă trei dispoziții de plată pe numele altor persoane, însă reieșind din informația parvenită de la Centrul de Poștă Hîncești precum și din declarațiile martorului Tăbăcaru Ana, dispoziția de plată pe numele lui Luchian Lidia pe perioada septembrie 2009-2010 lipsește, iar celelalte dispoziții nr. 195011, 112304 și 174867, care au fost transmise în aceeași zi, se păstrează în arhiva Centrului de Poștă Hîncești (f.d.30, vol. III).

Tot aici, Colegiul relevă că din declarațiile martorului Tabacaru Ana rezultă că în arhiva Centrului de Poștă Hîncești se păstrează alte 3 dispoziții de plată pe numele lui Luchian Lidia, pentru diferite perioade, însă dispoziția de plată pentru perioada septembrie-decembrie 2009-2010 nu se regăsește în arhivă.

Generalizînd cele menționate instanța de recurs conchide că, concluzia Curții de Apel este justă, referitor la faptul că inculpatele după ce au însușit banii, care urmau a fi transmiși părții vătămate și urmărind scopul camuflării delapidării, intenționat nu au transmis dispoziția de plată pentru păstrare la Centrul de Poștă Hîncești, pentru a nu fi atrase la răspundere în cazul în care se depista că această dispoziție nu conținea semnături din numele beneficiarului, or aceste semnături nu au fost efectuate de beneficiar ci de o altă persoană.

Referitor la argumentul invocat de avocata Lepădatu Tatiana în partea ce ține de refuzul neîntemeiat al instanței de apel de a anexa la materialele cauzei copiile dispozițiilor de plată care confirmă că partea vătămată totuși a primit acești bani, și nici nu s-a pronunțat asupra acestor probe în decizia recurată Colegiul penal lărgit relevă că, instanța de apel și-a argumentat refuzul de a anexa *copia* dispoziției de plată, prin faptul că aceasta reprezintă o copie xerox neautenticată, nefiind cunoscut locul păstrării originalului

dispoziții date, pentru a putea verifica dacă aceasta corespunde originalului sau nu.

Este de menționat și faptul că apărarea nu a indicat motivele care au împiedicat prezentarea acestei copii de pe dispoziția de plată nr. 104194 în primă instanță, în corespundere cu prevederile art. 413 alin. (4) Cod de procedură penală.

Colegiul penal respinge argumentul invocat de avocatul Grigoraș Ana precum că organul de urmărire penală contrar prevederilor art. 93 Cod de procedură penală nu și-a realizat obligația de a dobândi în modul stabilit de lege toate probele necesare, or, procurorul conducându-se de prevederile art. 281 alin. (1) Cod de procedură penală, considerînd că probele acumulate sunt concludente și suficiente, corect a emis ordonanța de punere sub învinuire.

Generalizînd cele menționate mai sus, Colegiul apreciază că situația de fapt a fost stabilită de instanța de apel în urma analizei coroborate a întregului ansamblu probator administrat, ca urmare anume instanța de apel este cea care a procedat la o corectă încadrare în drept, faptele inculpatelor întrunind elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute în art.191 alin. (2) lit lit.b),c),d) Cod penal adică, *însușirea bunurilor altei persoane încredințate în administrarea vinovatului de două sau mai multe persoane, cu folosirea situației de serviciu*. Referitor la decizie, Colegiul reține că hotărîrea atacată cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, iar instanța de apel s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel nefiind admisă nici o eroare gravă de fapt, care a fi afectat soluția instanței.

Instanța de recurs conchide că totalitatea argumentelor invocate de recurente nu și-au găsit confirmare la examinarea recursurilor și ca urmare acestea nu sunt suficiente pentru a constitui erori procesuale ce ar putea influența autenticitatea concluziilor instanței de apel.

Totodată s-a constatat că instanța de apel a examinat prezenta cauza penală fără careva abateri de la normele de procedură și corect a apreciat probele cercetate sub toate aspectele, iar în hotărîrea adoptată a realizat o justă interpretare și aplicare a normelor de procedură penală, decizia adoptată fiind legală, întemeiată și riguros argumentată, faptelor comise de inculpate li s-a dat o încadrare juridică corectă, **motivarea soluției fiind bazată pe probele administrate în cadrul procesului penal și verificate în ședința**

de judecată a instanței de apel, pedeapsa fiind stabilită de instanță argumentat, luându-se în considerare prevederile legale ce reglementează acest aspect.

În acest context, Colegiul penal consideră că argumentele invocate de către apărători în recursurile declarate sunt neîntemeiate, fapt ce determină incontestabil concluzia de respingere a acestora ca inadmisibile cu menținerea hotărârii contestate.

12. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibile, recursurile ordinare declarate de avocatul Lepădatu Tatiana în numele inculpatei Pruteanu Larisa și de avocatul Grigoraș Ana în numele inculpatei Șipon Iulia, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 aprilie 2015, în cauza penală în privința lui *Pruteanu Larisa Eremia* și *Șipon Iulia Vasile*, cu menținerea hotărârii contestate.

Decizia este irevocabilă, publicată integral la 26 august 2015.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Constantin Alerguș

Vladimir Timofti

Ghenadie Nicolaev

Petru Moraru